

Instytut Pamięci Narodowej - Wrocław

<https://wroclaw.ipn.gov.pl/wro/aktualnosci/189775,Zaproszenie-na-odsloniecie-pomnika-na-terenie-bylego-niemieckiego-obozu-Burgweid.html>
17.05.2024, 21:24

Zaproszenie na odsłonięcie pomnika na terenie byłego niemieckiego obozu Burgweide - Wrocław, 11 września 2023 roku

Prezydent Wrocławia Jacek Sutryk oraz dyrektor Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej we Wrocławiu dr Kamil Dworaczek zapraszają na uroczyste ponowne odsłonięcie istniejącego od 1968 roku pomnika ofiar obozu pracy przymusowej, przeniesionego na teren dawnego niemieckiego obozu przejściowego i obozu pracy, gdzie powstanie skwer upamiętniający ofiary obozu Burgweide. Uroczystość odbędzie się w poniedziałek 11 września o godz. 12.00 przy ulicy Sołtysowickiej (za Miejską Biblioteką Publiczną nr 19).

Idea upamiętnienia ofiar pracy przymusowej w czasie II wojny światowej zrodziła się w pierwszych powojennych latach w kręgu byłych polskich robotników przymusowych zamieszkałych m.in. w Sołtysowicach, które włączono do Wrocławia w 1951 roku. Po latach starań, 11 września 1968 roku, u zbiegu alei Poprzecznej i Kanonierskiej odsłonięto pomnik w formie głazu, który został ufundowany przez pracowników pobliskiej cukrowni (obecnie nieistniejącej). Ten granitowy kamień był pierwszym w powojennym Wrocławiu miejscem upamiętnienia robotników przymusowych w Breslau. Dokładnie po 55 latach, 11 września 2023 roku, pomnik zostanie uroczystie ponownie odsłonięty w nowej lokalizacji. Na terenie poobozowym stanął 16 sierpnia 2023 roku. Ustawiono go w pobliżu miejsca, gdzie niegdyś znajdował się jeden z baraków mieszkalnych, i jednocześnie nieopodal cmentarza, na którym w czasie walk o Festung Breslau chowano zmarłych robotników, ekshumowanych pod koniec lat 40. XX wieku. Przenosząc pomnik, nie tylko spełniono życzenie środowiska byłych polskich robotników przymusowych, ale również zainicjowano utworzenie nowej przestrzeni – skweru ofiar obozu Burgweide, wytyczonego w miejscu spotkania polskich robotników przymusowych z pierwszym powojennym prezydentem miasta.

PREZYDENT WROCŁAWIA JACEK SUTRYK

oraz

**DYREKTOR ODDZIAŁU INSTYTUTU PAMIĘCI NARODOWEJ WE WROCŁAWIU
DR KAMIL DWORACZEK**

zapraszają na uroczyste ponowne odsłonięcie istniejącego od 1968 roku pomnika ofiar obozu pracy przymusowej, przeniesionego na teren dawnego niemieckiego obozu przejściowego i obozu pracy, gdzie powstanie skwer upamiętniający ofiary obozu Burgweide

11 WRZEŚNIA 2023 ROKU (PONIEDZIAŁEK), GODZ. 12.00

ulica Sołtysowicka 29 H (za Miejską Biblioteką Publiczną nr 19)

INSTYTUT PAMIĘCI
NARODOWEJ
Oddział we Wrocławiu

Zarząd Ziemni Miejskiej
we Wrocławiu

Zobacz relację z przeniesienia pomnika [TUTAJ](#)

Burgweide to niemiecki obóz funkcjonujący w latach 1941–1945 w podwrocławskiej miejscowości Burgweide (wcześniej Schottwitz, obecnie Sołtysowice – od 1951 roku część Wrocławia), u zbiegu ulic Dorpaterstrasse (obecna ulica Sołtysowicka) i Queralle (obecna aleja Poprzeczna). Początkowo miał charakter obozu przejściowego (Durchgangslager Breslau-Burgweide des Gauarbeitsamts Niederschlesien), z którego osadzonych kierowano do różnych zakładów pracy i innych obozów nie tylko na terenie Breslau, ale całej III Rzeszy. Od sierpnia do października 1944 roku trafiło do niego przynajmniej kilkanaście tysięcy cywilnych mieszkańców Warszawy (a wśród nich i powstańców), wywiezionych do III Rzeszy na roboty przymusowe w trakcie i po upadku powstania warszawskiego. W 1945 roku – od połowy stycznia do 6 maja, czyli do dnia kapitulacji Festung Breslau – działał jako obóz pracy (Arbeitslager Burgweide). W tym czasie osadzonych w nim robotników przymusowych – w tym kobiety i dzieci – kierowano do najcięższych i najbardziej niebezpiecznych prac, m.in. przy budowie barykad i lotniczego pola startowego w rejonie dzisiejszego placu Grunwaldzkiego. W porównaniu z kilkudziesięcioma innymi obozami pracy, w tym także czterema filiami KL Gross-Rosen, działającymi w czasie II wojny światowej na terenie Breslau i w jego najbliższej okolicy, to właśnie Burgweide był obozem największym. W katastrofalnych warunkach przebywało w nim jednocześnie kilka tysięcy osób kilkunastu narodowości, zakwaterowanych w ponad 30 drewnianych barakach. Kapitulacji Festung Breslau doczekało około 10–12 tys. osób, w tym około 4 tys. Polaków. Szacuje się, że w ciągu kilku lat przez obóz Burgweide przeszło około 25–35 tys. robotników przymusowych. Krótko po podpisaniu aktu kapitulacji to właśnie nad tym obozem zawisła uszyta potajemnie flaga w polskich barwach narodowych, uznawana za pierwszą polską flagę w powojennym Wrocławiu. Ponadto na teren tego obozu już 11 maja 1945 roku przybył pierwszy prezydent Wrocławia, Bolesław Drobner, by spotkać się z polskimi robotnikami przymusowymi i zachęcić ich do pozostania na Ziemiach Zachodnich.

Kamilla Jasińska

**Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej
Oddział IPN we Wrocławiu**